

Skoolgeld druk swaar op ouers

Terwyl duisende Suid-Afrikaanse leerders hierdie week die nuwe skooljaar begin, staar ouers landwyd die harde werklikheid van stygende onderwyskoste in die gesig. Met inflasie wat reeds swaar druk op huishoudelike begrotings plaas, bring die aanvang van die 2025-skooljaar bykomende finansiële uitdagings mee.

Volgens die jongste statistiek het onderwyskoste in 2024 met 'n stewige 6,3% gestyg – die hoogste toename sedert 2020. Die uitwerking hiervan word duidelik in die huidige kostes weerspieël – staatskole se primêre skoolfooie beloop nou ongeveer R24 400 per jaar, terwyl private laerskole se fooie rondom R71 500 draai. Vir hoërskoolopvoeding moet ouers onderskeidelik ongeveer R36 000 vir staatskole en R105 000 vir private skole begroot.

In die Paarl draai hoërskoolfooie in Paarl-Wes byna al by R60 000 per jaar en by laerskole R33 000 – nog voordat 'n enkele sent aan skooldrag, sportdrag of skryfbehoeftes bestee is.

Sarah Nicholson van JustMoney.co.za beklemtoon dat onderwys ten spyte van die hoë koste steeds een van die belangrikste beleggings in 'n kind se toekoms is. “Deeglike beplanning en slim begrotingsbestuur kan help om die finansiële las te verlig,” sê sy.

Praktiese wenke vir ouers hoe om hierdie kostes te bestuur:

● **Beplan vooruit.** Skryf alles neer wat jou kind nodig en maak

Die hoë koste van skoolonderrig is moeilik vir baie gesinne, maar deeglike begroting en beplanning maak dit makliker om in jou kind se toekoms te belê, sê JustMoney.co.za.

noodsaaklikhede 'n prioriteit om onnodige uitgawes te vermy.

● **Vergelyk pryse.** Soek rond vir skoolbenodigdhede en maak gebruik van spesiale aanbiedinge, afslag en loyaliteitsprogramme.

● **Kyk na tweedehandse winkels en aanlynplatforms.** Soek na boeke, uniforms en sporttoerusting wat nog in goeie toestand is. As jou kind te groot vir die skooluniform en ander noodsaaklikhede gegroei het, verkoop of ruil hierdie produkte.

● **Merk alles.** Verpersoonlik skoolbenodigdhede en uniforms om die risiko van items wat wegraak of gesteel word, te verminder.

● **Evalueer tegnologie-behoeftes.** Koop by

winkels wat leerderafslag bied, of oorweeg grootmaataankope saam met ander ouers. Vermy oorinvestering in tegnologie wat jou kind nie onmiddellik benodig nie, aangesien toestelle vinnig verouderd raak.

● **Hou kwitansies.** Hou rekord van elke skoolverwante uitgawe. As jy weet waarheen jou geld gaan, sal dit jou help om

akkuraat te begroot.

● **Begroot vir fooie.** Baie skole bied opsies om betalings oor die jaar te versprei, wat finansiële druk kan verlig. Onderzoek beurse, studiebeurse of fooivrystellings wat deur die skool of plaaslike organisasies aangebied word.

● **Evalueer buitemuurse aktiwiteite.** Kies aktiwiteite verstandig en beperk deelname tot wat by jou begroting pas.

● **Monitor subskripsies.** As jou kind opvoedkundige toepassings of hulpmiddels gebruik, evalueer die nuttigheid daarvan en kanselleer dié wat nie meer waarde toevoeg nie.

● **Gebruik gratis hulpbronne.** Verken aanlynplatforms vir opvoedkundige materiaal en ondersteuning, eerder as

om vir duur hulpmiddels te betaal.

● **Kommunikeer met onderwysers.** Reik vroeg uit om enige spesifieke vereistes of bykomende hulp wat jou kind kan benodig, te bespreek. Dit sal jou help met kostes vir ekstra klasse of berading.

● **Bespaar op vervoer.** Gebruik, saamrygeleenthede met ander ouers of ondersoek meer bekostigbare – maar veilige – private of openbare vervoer.

● **Organiseer kosblikke.** Beplan eenvoudige, voedsame maaltye by die huis eerder as om op die snoepwinkel staat te maak. Koop kos in grootmaat en berei peuselhappies vooraf voor.

● **Stel 'n spaarfonds op.** Begin 'n klein, herhalende spaarplan vir toekomstige kostes. 'n Klein bedrag wat elke maand gespaar word, sal druk volgende jaar verminder.

● **Beplan vir noodgevalle.** Sit 'n bietjie ekstra opsy vir onverwagte kostes soos laaste-minuut-projekte of sporttoerusting. Dit sal keer dat jy in jou maandelikse begroting moet delf.

Nicholson moedig ouers aan om vroegtydig met onderwysers te kommunikeer oor spesifieke behoeftes en om gebruik te maak van gratis hulpbronne waar moontlik. “Klein stappe vandag kan 'n groot verskil aan u gemoedsrus deur die jaar maak,” voeg sy by.

Met die algehele koste van 'n kind se skoolopvoeding wat nou op meer as R650 000 in die staatskoolstelsel en byna R2 miljoen in private skole te staan kom, word ouers aangemoedig om vroegtydig te begin beplan vir die jaar wat voorlê.